Двадцять перша Міжнародна олімпіада з лінгвістики

Бразиліа (Бразилія), 23–31 липня 2024 року

Розв'язки задач для індивідуального змагання

Задача № 1. Структура форми дієслова:

1. підмет (**t-** 1 ос. одн., **mət-** 1 ос. дв./1 ос. мн., ∅- 2 ос. одн., **ne-** 3 ос. дв.=3 ос. мн.)
2. **ə** з'являється тоді й лише тоді, коли потрібно уникнути збігу двох приголосних на початку або в кінці слова, а також збігу трьох приголосних у будь-якій позиції.
3. час (**ku-** теперішній, **je-** майбутній, ∅- минулий)
4. **ine-**: прямий додаток = 1 ос. одн. (підмет = 2 ос. дв./2 ос. мн.)
5. корінь дієслова
6. **-la**: підмет/прямий додаток = 1 ос. мн./2 ос. мн.
7. час (**-ŋ** теперішній/майбутній, -∅ минулий)
8. **ə** з'являється тоді й лише тоді, коли потрібно уникнути збігу двох приголосних на початку або в кінці слова, а також збігу трьох приголосних у будь-якій позиції.
9. **-tək**: підмет = 2 ос. дв./2 ос. мн. (прямий додаток = 1 ос. одн.);
   прямий додаток (**-tək** 2 ос. дв./2 ос. мн., **-n** 3 ос. одн., **-net** 3 ос. дв., **-new** 3 ос. мн.)

Звукові зміни:

1. у префіксах кінцевий голосний щезає перед наступним голосним;
2. **t+j** > **cc**, **t+l** > **ll**, **t+n** > **nn**, **t+ŋ** > **n̥ŋ**;
3. якщо в слові є **a**, голосні **e/i/u** перетворюються на **a/e/o**, відповідно.

(a)

19.	**kulleŋən**	*ти ведеш його*
20.	**jinejguŋtək**	*ви*$_{(дв)}$ *вкусите мене*
21.	**tekminnew**	*я зловив їх*$_{(мн)}$
22.	**təjohallaŋtək**	*я почекаю вас*$_{(мн)}$
23.	**mətkonŋevlaŋən**	*ми*$_{(мн)}$ *шлемо його*

(b)

24.	*ти побачиш їх*$_{(дв)}$	**jelhuŋnet**
25.	*ми*$_{(мн)}$ *вкусили його*	**mətəjgolan**
26.	*ви*$_{(мн)}$ *ловите мене*	**kenakmellaŋtək**
27.	*вони шлють вас*$_{(дв)}$	**nekunŋivŋətək**
28.	*ви*$_{(дв)}$ *повели мене*	**inelletək**

Задача № 2. власність$_a$-sfx$_a$-POSS$_b$ власник$_b$-sfx$_b$

ч. р.

- тварини: *лев, леопард, фламінго*
- предмет, частини тіла: довгі/тонкі
-

	одн.	мн.
sfx	-∅	**-bii** *
POSS	**-ma**	**-itcha** *

ж. р.

- тварини: *зебра, імпала, слон, бабуїн, жирафа*
- предмет, частини тіла: короткі/товсті
-

	одн.	мн.
sfx	**-ko**	**-bee**
POSS	**-sa**	**-eta**

* **e**, **o** > **i**, **u** перед закінченнями ч. р. множини
(не поширюється через голосний **a**, наприклад, **zzokwana-bii**)
-bii-itcha > **-biitcha**

(a)
19. **wiriko** — D. *короткий, товстий корінь*
20. **roobee** — C. *роги (наприклад, дікдіків)*
21. **mu'a** — B. *тонка гілка*
22. **zzahubii** — A. *хвости (наприклад, леопардів)*

(b)
23. **gariko** — *автомобіль (= коротка вантажівка)*
24. **makubii** — *високі каструлі*
25. **hazzakeko** — *злодійка*
26. **dongobee** — *зебри*$^{ч/ж}$
27. **zzahoko** — *(короткий, товстий) хвіст*
28. **nqibii** — *леопарди*$^{ч/ж}$

(c)
29. *нога фламінго (одн.)*$^{ч/ж}$ — **uphukwama gogogogo**
30. *бульба* V. pseudolablab *зебри*$^{ч/ж}$ — **shumukosa dongoko**
31. *роги самців імпали* — **ruubiitcha puphubii**
32. *товста палка чужоземок* — **mu'akoeta uhuyitibee**
33. *висока каструля хлопців* — **makuitcha eratibii**
34. *довгі, тонкі корені імпали*$^{ч/ж}$ — **wiribiisa pophoko**

Задача № 3.

- **A B-ane X** $\begin{cases} \textbf{rä} & — \text{ якщо } \textbf{A} — \text{ жінка} \\ \textbf{yé} & — \text{ якщо } \textbf{A} — \text{ чоловік} \end{cases}$
  - **A** = родич(ка) **B**
  - **X** = терміни спорідненості

ŋafe	батько	B	брат
ŋame	мати	D	донька
nge	дитина	F	батько
zath	дід, онук	H	чоловік
zath ŋare	бабця, онука	M	мати
nane	старший брат / старша сестра	S	син
ngth	молодший брат / молодша сестра	W	дружина
enat	зять (чоловік доньки)	Z	сестра
ŋäwi	вуйко, дядько (брат матері)		
терміни після обміну сестрами:			
bäiŋaf	MB = FZH, ZS = WBS, BS = HZS		
bäiŋam	FZ = MBW, ZD = WBD, BD = HZD		
yamit	дитина **bäiŋaf**a та **bäiŋam**		
yumad	дружина **yamit**a		

(a)

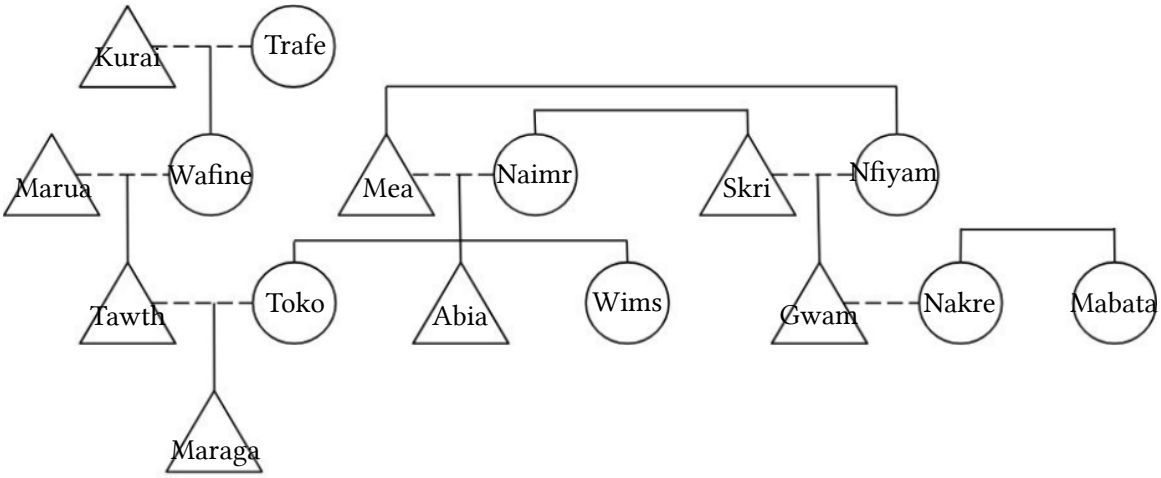

(b)
1. **bäiŋam rä**
2. **enat yé**
3. **zath ŋare rä**
4. **nge yé**
5. **Nakreane**
6. **rä**

(c) **Skri Abiaane <u>bäiŋaf</u> yé.**

Задача № 4.

(a)

1. **çɯm 'aa'** (нога — вмістище): C. *капці (шльопанці)*
2. **dâw çɯm** (людина — нога): I. *нога*
3. **dâw nõr** (людина — рот): B. *рот*
4. **dâw nõr keet** (людина — рот — листок/язик): H. *язик*
5. **dâw tôog** (людина — донька): F. *донька*
6. **dâw sôb pis piis** ((людина — рука — маленький) — маленький): D. *мізинець*
7. **dâw tôoj** (людина — ніс): J. *ніс*
8. **dôo' piis** (робити — маленький): E. *зменшувати*
9. **sôb dak** (рука — поміщати): A. *кільце*
10. **suk 'aa'** (крупа — вмістище): G. *банка крупи*
11. **be keet** (дерево — листок/язик): M. *листок*
12. **be tɯm** (дерево — насіння/око): Q. *насіння*
13. **yak yaa'** (маніок — пекти): T. *макашейра*
14. **yak nâax** (маніок — вода): S. *тукупі*
15. **nâx pôog** (вода — великий): P. *головна річка*
16. **nâx taax** (вода — тапір): L. *капібара*
17. **taax 'uuy** (тапір — одомашнений): K. *одомашнений тапір*
18. **tɯm tâag** (насіння/око — знати): N. *окуляри*
19. **yon 'uuy** (мурахоїд — одомашнений): R. *одомашнений мурахоїд*
20. **yon tôoj** (мурахоїд — ніс): O. *револьвер*

(b)

21. **dâw sôb piis** (людина — (рука — маленький)): *палець руки*
22. **dâw sôob pis** ((людина — рука) — маленький): *маленька рука*
23. **dâw çɯm piis** (людина — (нога — маленький)): *палець ноги*

(c)

24. *струмок* — **nâx piis** (вода — маленький)
25. *маленький тапір* — **taax pis** (тапір) — маленький
26. *око* — **dâw tɯm** (людина — насіння/око)
27. *онука* — **dâw tôg tôog** (людина — (донька — донька))

Задача № 5. Порядок слів:

- S V (S = підмет при неперехідному дієслові; V = дієслово)
- A-**lu** V P (A = підмет при перехідному дієслові; P = прямий додаток)

Іменник:

	іменникові класи:	P = S	A
	жінки	**rra-**	**rru-**
(♀)	чоловіки	**nya-**	**nyu-**
(♂)	чоловіки = тварини	∅-	**ki-**
(♀)	тварини	∅-	**ji-**
	їстівне	**ma-**	
	мн.	**li-**	**linji-**

Дієслово:

- час (**j-** теперішній, **k-** майбутній/минулий)
- (прямий додаток)
- підмет

	іменникові класи:	P	S	A
	жінки	**arr-**	**anda-**	**anda-**
(♀)	чоловіки	**any-**	**iwa-**	**ilu-**
(♂)	чоловіки = тварини	∅-	**a-**	**ilu-**
(♀)	тварини	∅-	**i-**	**inju-**
	їстівне	∅-	∅-	∅-
	мн.	**al-**	**alu-**	**alu-**

- корінь дієслова
- час (-∅ минулий, -**nji** теперішній, -**la** майбутній)

(a)
15. **mirningiya ka-wulumala** — *Чоловік побіжить.*
16. **nyu-munangalu kalilu-wudurruma li-wakuku** — *Білий чоловік погодував собак.*
17. **linji-ardulu jalu-wubanji ma-burlurlu** — *Хлопчики/дівчатка (діти) печуть хліб.*
18. **rru-nhanawalu janda-athamanji ardu** — *Жінка женеться за хлопчиком.*

(b)
15. ♂
16. ♀
17. ⓘ
18. ♂

(c)
19. *Собака погнався за дівчинкою.*
    ♀ **ji-wakukulu karrinju-athama rra-ardu**
    ♂ **ki-wakukulu karrilu-athama rra-ardu**
20. *Вагітна жінка годує бабів.*
    ♀=♂ **rru-walkurulu jalanda-wudurrumanji li-bardibardi**
21. *Дід вилікував чоловіка з народу янува.*
    ♀ **nyu-malbulu kanyilu-yabima nya-yanyuwa**
    ♂ **ki-malbulu kilu-yabima yanyuwa**
22. *Кенгуру повернеться.*
    ♀ **wunala ki-wanila**
    ♂ **wunala ka-wanila**